

Kancelářská pracoviště s důrazem na typ open space - recenze knihy

 30.12.2010

OFFICEs workstations WITH EMPHASIS ON THE OPEN SPACE TYPE - book review

kanceláře lidský faktor open space pracoviště publikace recenze Výzkumný
ústav bezpečnosti práce

Abstrakt

Článek představuje odbornou publikaci „Kancelářská pracoviště s důrazem na typ open space“, kterou vydali pracovníci Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i. Publikace vznikla jako jeden z výstupů výzkumného projektu „Pracovní pohoda a spolehlivost člověka v pracovním systému“, který je součástí výzkumného záměru MPS0002595001 „BOZP - zdroj zvyšování kvality života, práce a podnikatelské kultury“ (2004 - 2010).

Klíčová slova: kanceláře, pracoviště, open space, lidský faktor, publikace, recenze, Výzkumný ústav bezpečnosti práce

Abstract

This paper presents specialized publication "Office workstations with emphasis on the open space type", published by staff of the Occupational Safety Research Institute. This publication was one of the outputs of the research project "Work and welfare of human reliability in a working system", which is part of a research program MPS0002595001 "Occupational safety and health - a source of quality of life, work and business culture" (2004-2010).

Keywords: offices, workplaces, open space offices, human factor, publications, book review, Occupational Safety Research Institute

Prezentovaná publikace je výstupem projektu „Pracovní pohoda a spolehlivost člověka v pracovním systému“, který byl realizován řešitelským týmem Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i., v rámci výzkumného záměru č. MPS0002595001 „BOZP - zdroj zvyšování kvality života, práce a podnikatelské kultury“ (2004 - 2010). Tato publikace už svým názvem naznačuje její směřování k doposud nezmapované problematice velkoprostorových kanceláří v rámci českého prostředí. Nejde však jen o tuto specifickou problematiku, autoři smysluplně rozpracovali celé téma v širší rovině kancelářských pracovišť a přinášejí tím širokou škálu poznatků z vlastní praxe a z dostupných odborných zdrojů. Obsahem celé publikace je 8 základních kapitol, závěr, přehled literatury a 3 praktické přílohy, kdy toto členění můžeme považovat za smysluplné a navazující.

Dvě úvodní kapitoly se věnují obecnému pohledu na kancelářská pracoviště a následně přímo pracoviště typu open

space. Nalezneme zde vymezení kancelářských pracovišť, nechybí dále nástin historického exkurzu. Autoři neopomínají u typologie kancelářských pracovišť zmínit také koncepty virtuálního pracoviště, home office, následně i kanceláře ve stylu feng-shui. U pracovišť typu open space je přehledně zpracována dokumentace ohledně jejich vývoje a dílčích forem (viz jako tzv. Bürolandschaft, systém „Cubicles“). Pro mnohé čtenáře nemusí být až tak známé, že tyto pracoviště existovaly už na počátku 20. století, resp. že je využíval v meziválečné době Tomáš Baťa. Jasně je vymezení základních aspektů pracovišť typu open space, které je propojeno s prezentovanými výstupy ze zahraničních zdrojů. Text je velmi vhodně podpořen bohatou fotodokumentací.

V další kapitole se autoři věnují přímo lidskému faktoru z hlediska výkonu pracovní činnosti na kancelářských pracovištích. Jsou tady v přehledné formě prezentovány základní charakteristiky jedince. Nechybí zde vstupní informace k problémům, které se týkají pohlaví, věku, etnika, zdravotního postižení a sexuální orientace. Pochopitelně nelze v souvislosti s pracovní činností zanedbat otázku zátěže, stresu, která je zahrnuta. Odpovídající rozsah autoři v návaznosti věnují interpersonálním vztahům a komunikaci na pracovištích včetně výskytu negativních jevů (viz lobbying). Určitým završením této kapitoly je pojednání o etické stránce výkonu pracovní činnosti. Lze diskutovat o tom, zda tato část neměla být více rozpracována.

Kapitola, na kterou čtenář narazí v dané posloupnosti, podává poměrně podrobné informace k faktorům pracovního prostředí kancelářských pracovišť. Je zde využita související platná legislativa, technické normy apod. pro vymezení stanovených limitů. Autoři zde zahrnuli prostorové požadavky, vybavení a řešení interiéru, osvětlení, hluk, mikroklimatické podmínky a pracovní ovzduší. U kvality pracovního ovzduší je potřeba upozornit na zahrnutí problematiky pachů a výskytu částic aerosolů v ovzduší kanceláře, což je obohaceno využitím výsledků z vlastních šetření. Následně nechybí zpracování často v odborných zdrojích zmiňovaného syndromu nemocných budov. Závěrečná stať této kapitoly, která se věnuje využitím rostlin v interiéru kanceláří, lze přiřadit k těm velmi přínosným.

Práce s PC je v poslední době zcela neodmyslitelně spjata s kancelářskými pracovišti. Lze s potěšením konstatovat, že autoři této oblasti věnují v příslušné kapitole zvýšenou pozornost. Prvotně je čtenář seznámen s riziky práce vsedě, požadovanými parametry pracovního sedadla a stolu. V návaznosti autoři plynule přecházejí ke specifickým a hlavním aspektům práce s PC, co se týče jednotlivých komponent, tj. klávesnice, myši, monitoru. Vše je opět doplněno celou řadou fotografií a obrázků. Ke konci této kapitoly jsou čtenáři přehledně představeny zdravotní potíže, které mohou mít svůj původ v práci s PC.

Nyní se dostáváme ke kapitole, která směřuje k bezpečnosti práce v kancelářských pracovištích. Autoři zde podle vlastních slov vytvořili určitou sumarizaci s ohledem na možné rizikové faktory v rámci kancelářských pracovišť. Jde o to, že náplň této kapitoly může na čtenáře působit opakujícím se dojmem, nicméně také dle našeho názoru má tato kapitola své opodstatněné místo v publikaci. Kromě uvedení k bezpečnosti a pracovní sféře je zde přehledné vymezení rizik, která přicházejí do úvahy na kancelářských pracovištích. Autoři u této kapitoly celkově zvolili optimální rozsah a nechybí ani pojednání o čistotě a pořádku na kancelářském pracovišti, k čemuž je využita dokreslující fotodokumentace.

V rámci osmé kapitoly *“Možnosti hodnocení kancelářských pracovišť“* se dostává k čtenáři přehled metod, které lze v tomto ohledu využít. Rozčlenění je logické a přehledné, rozsah informací, resp. zahrnutí konkrétních metod, odpovídající. Za velkou přidanou hodnotu můžeme považovat představení specifického souboru metod hodnocení pracovišť typu open space, a to včetně vzorového příkladu šetření v podnikové praxi. Možná lze tady autorům vytknout, proč i grafy nejsou v barevném provedení pro větší přehlednost.

Co se týče příloh této publikace, můžeme za jejich zpracování autory pochválit. Nalezneme tady v rámci doporučených odkazů precizně zpracovaný přehled základní legislativy, vybraných norem, dalších publikací a příruček. Další 2 části příloh obsahují praktickou pomůcku pro čtenáře k orientačnímu zhodnocení kancelářského pracoviště, resp. možnost

základního posouzení případné (ne)přínosnosti pracoviště typu open space v konkrétní firmě. V návaznosti je k dispozici hodnotící list k ergonomickému hodnocení pracovních podmínek s PC.

Z hlediska celkového pohledu na danou publikaci je zřejmá hluboká odborná znalost problematiky kancelářských pracovišť na straně autorů. Velkým přínosem je zde využití rozsáhlé grafické dokumentace a praktických příkladů. Dále musíme vyzdvihnout konkrétní představení speciálně vytvořené sady nástrojů k hodnocení pracovišť typu open space, resp. s možným využitím pro jakékoliv kancelářské pracoviště. Pozitivní pro odborníky z praxe musí být přílohy této publikace, které obsahují mimo přehledu doporučených odkazů nástroje k orientačnímu hodnocení kancelářských pracovišť. Je potřeba z komplexního hlediska kladně vnímat, že tato publikace nepřináší jen informace, ale také návody, jak předcházet problémům, resp. jaká je možnost je odhalit a následně řešit. Předmětná publikace rozhodně zaplnila prázdné místo v rámci nabízených odborných publikací a jistě se stane žádaným článkem pro celou řadu odborníků, a to nejen v oblasti BOZP.

Vzorová citace:

Kancelářské pracoviště s důrazem na typ open space : recenze knihy. *časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2010, roč. 3, č. 3-4. Dostupný z WWW: <<http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-03-04-2010/kancelare-recenze.html>>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:
[redakce JOSRA](#)